

29.8.2016

H 00064/16

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

Lausuntopyyntöne 22.6.2016 YM019:00/2015

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDEN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN MUUTTAMISESTA

Esityksen mukaan ehdotettujen muutosten tavoitteena on vähentää kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvää sääntelyä keventämällä ja selkeyttämällä kaavoittamista ja rakentamista koskevia säännöksiä sekä lisätä rakentamismahdollisuuksia. Lainkäyttäjän kannalta tavoite on kannatettava, koska muutokset pääosin helpottanevat tulkintaongelmia, joita maankäyttö- ja rakennuslain soveltamisessa on runsaasti.

Myönteisenä ja myös tulkintaongelmia vähentävänä muutoksena voi tässä tuoda esille lain 44 §:ää koskevan ehdotuksen, jonka mukaan lainkohdasta poistettaisiin rajausta, jonka perusteella yleiskaavaan otettu määräys kaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena koskee vain kyläaluetta, johon ei kohdistu merkittäviä rakennuspaineita. Tämä vähentänee vaikeatulkintaisten suunnittelutarveratkaisujen tarvetta.

Erityisen kannatettavana uudistuksena voi pitää lain 137 §:n 1 momenttiin ehdotettuja täsmennyksiä ja muutoksia rakennusluvan erityisiin edellytyksiin suunnittelutarvealueella. Vaikka lainkohdan soveltamisen oikeuskäytäntöä ei ole tarkoitukseen muuttanut, lainkohdan avaaminen esiintuomalla edellytyksiä selvemmin auttaa rakentajia/kansalaisia varmasti paremmin ymmärtämään vaikeaselkoisen pykälän sisältöä. Tämä helpottaa myös tuomioistuimen perusteluiden laatimista ja niiden ymmärtämistä, kun tuomioistuin voi konkreettisesti lausuttuihin edellytyksiin nojautua. Suunnittelutarveratkaisuja, joissa mainittua pykälää on sovellettu, on Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa käsitelty paljon.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ehdotettu valvontatehtävien rajausta ja sen myötä ehdotettu valitusoikeuden rajausta koskemaan lähemmin vain sen toimivaltaan kuuluvia asioita aiheuttavat väistämättä tulkintaongelmia ja epäyhtenäisiä käytäntöjä muutosten mukaisten säännösten soveltamisessa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valitusoikeus siten koskisi pääsääntöisesti vain niitä kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevia päätöksiä, joissa käsitellään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä asioita. Ei liene epäselvää, että toimialan mukaan määräytyvä valitusoikeus mainituissa ja muissakin asioissa, joissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on vanhastaan erikseen todettu olevan oikeus tehdä valituksia, aiheuttaa epämääräisyytensä vuoksi hämmennystä ja myös epäyhtenäisyyttä paikallistasolla maankäyttö- ja rakennuslain soveltamisessa. Mainitun viraston rooli näet paikallistasolla on sekä ohjauksen että valitusoikeuden käyttämisen osalta ollut merkittävä, kun se on voinut vaikuttaa eri kunnissa muutoin mahdollisesti tehtäviin tai tehtyihin lainvastaisiin päätöksiin, kaavapäätösten lisäksi erityisesti poikkeamispäätöksiin ja suunnittelutarveratkaisuihin. Ainakin Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten valitukset ovat menestyneet hyvin. Hallinto-oikeus katsoo,

29.8.2016

H 00064/16

että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valitusoikeutta ei ole syytä rajoittaa nykyisestä.

Huomiota voisi kiinnittää siihen, onko lain 126 a §:n 3 momenttiin tehtävä lisäys pykälän 1 momenttiin ehdotetun 13 kohdan osalta tarpeen, koska voi olla vaikeasti tulkittavissa, milloin kaupunkikuvaan merkittävästi vaikuttava toimenpide onkin vähäinen.

Toimeksisaaneena

Hallinto-oikeustuomari

Aino Oksala

Hallinto-oikeustuomari

Martti Raunio